

Con đường lý tưởng và tốt nhất cho đất nước là đi đến dân chủ một cách hoà bình. Nói cách khác là đi đến bình hoà bình để có dân chủ.

Một số người tin rằng Việt Nam chưa hề đi vào kinh tế có dân chủ. Vì vậy nếu có dân chủ ngay bây giờ thì sẽ đưa đến mất ổn định. Phải chờ đến lúc có thể có dân chủ thì mới nên có dân chủ. Do đó những người này không muốn thay đổi thể chế mà chỉ muốn Đảng Cộng Sản Việt Nam tiếp thay đổi để xứng đáng giữ vai trò lãnh đạo. Niềm tin của những người này có xác đáng không? Bài viết này mong muốn giải đáp vấn đề trên và sau đó thì đề nghị một số biện pháp để dân chủ hoá Việt Nam.

Dân chủ là một phương pháp để giải quyết mâu thuẫn và đi đến thỏa hiệp. Dân chủ không phải là một thể chế mới mẻ. Và cũng không thể có dân chủ mà không có sự đồng thuận. Dân chủ là một quá trình tranh đấu hàng ngày để có thể đạt được mục đích mà người dân muốn. Mục đích của dân chủ luôn luôn thay đổi theo thời gian và hoàn cảnh sống. Vì vậy bất kể lúc nào cũng phải tranh đấu để có dân chủ mà không có sự đồng thuận. Bằng lòng với dân chủ đang có, có nghĩa là đang trở thành xa rời với mục đích của người dân. Hãy xem các nước đang có dân chủ. Không phải tự nhiên mà các nước này có được dân chủ. Họ đã phải tranh đấu và tốn bao nhiêu mồ hôi, nước mắt và máu mới có được dân chủ. Rồi lại phải tranh đấu hàng ngày để duy trì, củng cố, phát triển và kiến tạo toàn dân chủ. Xét như vậy thì không thể có dân chủ ngòi ch hoặc được cho.

Một người như vậy nên được làm sáng tỏ: nên được dân số hay nên được chính trị?

Những tranh đấu đòi có dân chủ có đưa đến mất ổn định không? Để có câu trả lời chúng ta hãy xem dân chủ có đưa đến mất ổn định không? Một số người lý do thí dụ như những biện pháp

Thái Lan trong th i gian g n đây đ minh ch ng cho vi c m t n đ nh c a dân ch . Khi xem xét k nguyên u c a nh ng bi n đ ng này thì nh ng bi n đ ng y x y ra là do các t ng lĩnh và m t s phe phái không tuân th quy lu t dân ch ch không ph i là do dân ch . Lúc nào cũng ch p hành quy lu t dân ch thì không x y ra m t n đ nh. Hãy nhìn xem các n c dân ch tiên ti n có m t n đ nh vì dân ch không? Các n c này c 4 ho c 5 năm là thay đ i ng i c m quy n nh ng cũng đâu có x y ra m t n đ nh.

Có m t ng nh n v n đ nh cũng c n làm sáng t . n đ nh có hai nghĩa: n đ nh dân s hay xã h i và n đ nh chính tr .

n đ nh dân s hay xã h i, nghĩa là n đ nh trong cu c s ng c a m i công dân, là đ m b o không b b t b , t ch thu tài s n, c m kinh doanh, không là n n nhân c a nh ng thay đ i lu t pháp đ t ng t và th ng xuyên, hay nh ng quy t đ nh tùy ti n c a chính quy n. n đ nh này r t c n thi t cho phát tri n kinh t , vì có nh th ng i dân m i có th yên trí đ tiên li u và ho ch đ nh sinh ho t c a mình. n đ nh này đòi h i dân ch , nhân quy n và nhà n c pháp tr .

V n đ nh chính tr cũng đ ng nên l n l n gi a n đ nh th ch và n đ nh c a t p đoàn c m quy n.

n đ nh th ch là m t b t bu c đ đ t n c n đ nh và đi lên. n đ nh th ch yêu c u ph i có m t th ch cho phép ng i dân đ c quy n t do ng c đ c m quy n và thay đ i ng i c m quy n có nghĩa là ph i có m t th ch dân ch , nhân quy n và nhà n c pháp tr .

Th c t cho th y t i các n c theo th ch đ c tài, ng i dân không đ c thay đ i nh ng ng i c m quy n mà h chán ghét vì b t tài, tham ô, quan liêu nên th ng x y ra ch ng đ i đ a đ n đàn áp và b t b khi n xã h i m t n đ nh. Trái l i trong các th ch dân ch vì ng i dân có quy n thay đ i nh ng ng i c m quy n đ nh k cho nên không có tình tr ng b t b và đàn áp vì ch ng đ i nh ng ng i c m quy n đ gây ra m t n đ nh xã h i.

n đ nh c a t p đoàn c m quy n, hay nói khác đi là s kéo dài c a m t chính quy n v i nh ng ng i c m quy n c a cùng m t đ ng hay phe nhóm. S kéo dài này, n u không do b u c t do mà là do m t ch đ đ c tài b o ng c, còn r t mâu thu n v i n đ nh dân s và do đó hoàn toàn mâu thu n v i phát tri n, b i vì ng i dân luôn luôn ph i s ng trong s s t, không

dám và không th p nh ng k ho ch kinh doanh lâu dài.

Kinh nghiệm cho thấy n đ nh dân s và th ch r t c n cho phát triển, trong khi n đ nh c a t p đoàn c m quy n hoàn toàn không có nh h ng, ho c ch có nh h ng x u. T i Nh t, t sau Th Chi n II t i nay, ít có chính ph nào kéo dài đ c hai năm. T i Ý, tuy i th trung bình c a các chính ph còn ng n h n nh u. M c đ u v y kinh t c a c hai n c này đ u phát triển nhanh chóng, h đ u là thành viên c a nhóm b y n c phát triển nh t. Trong khi các n c có nh ng chính quy n kéo dài nh Vi t Nam, Cuba, B c Tri u Tiên và nh u n c thu c châu Phi và châu M La Tinh l i r t trì tr và l c h u.

Khi các t p đoàn đ c tài - nh ban lãnh đ o Đ ng C ng S n Vi t Nam - nói c n ph i có n đ nh đ phát triển, nh u ng i đ ng ý v i h vì hi u đó là n đ nh dân s trong khi h th c hi n n đ nh là n đ nh c a t p đoàn c m quy n. Đó là m t s gian trá c n đ c t giác. Tóm l i dân ch không gây ra m t n đ nh mà m m ng chính c a vi c m t n đ nh là vì không có dân ch . B i v y c ng i ch đ có dân ch s càng đ a đ n m t n đ nh h n. Nh v y thì không có lí do nào đ trì hoãn vi c dân ch hoá đ t n c. Nh t là tình hình th gi i hi n nay bu c đ t n c chúng ta ph i dân ch hoá ngay đ có th phát triển n v ng và gi u m nh đ ng b t k p các n c trong vùng cũng nh đ b o v đ c đ t n c ch ng ho xâm lăng c a Trung Qu c. Ch có dân ch m i t o đ c đoàn k t dân t c và huy đ ng đ c toàn s c dân đ xây d ng, phát triển và b o v đ t n c. B i v y không th ng i ch đ có dân ch . Nh ng, tr c tình hình hi n nay c a đ t n c, ph i làm gì đ có dân ch cho Vi t nam?

Con đ ng lý t ng và t t nh t cho đ t n c là đi đ n dân ch m t cách hoà bình. Nói cách khác là di n bi n hoà bình đ có dân ch . Nh ng t i sao di n bi n hoà bình l i là con đ ng lý t ng và t t nh t? B i vì đ c tính quan tr ng nh t c a dân ch là đ i tho i, kiên trì đ i tho i đ thuy t ph c đi đ n nh ng tho hi p. C n nh n m nh là đ đ t đ c các tho hi p ch không ph i đ giành đ c toàn b th ng l i v ph n mình. Trong dân ch và nh t là dân ch đa nguyên thì không nên có ý nghĩ là s đ t đ c th ng l i toàn b cho mình. Ý nghĩ này s đ đ a đ n đ c tài. B i v y đ tranh đ u cho dân ch không th s đ ng b o l c mà ph i dùng l i nói. Ph i c g ng đ i tho i, kiên trì đ i tho i đ thuy t ph c và v n đ ng s đ ng thu n. M i hình th c s đ ng b o l c, dù là b o l c b ng l i nói, cũng không phù h p v i dân ch .

đây cũng c n cho thấy s gian trá c a Đ ng C ng S n Vi t Nam khi nói v di n bi n hoà bình. Di n bi n hoà bình đ có dân ch là m t di n bi n xây d ng dân ch trong đó Đ ng C ng S n Vi t Nam v n có ch đ ng và v n đ c c m quy n n u đ c dân tín nghiệm trong m t cu c b u c th c s t do có các đ ng khác cùng tranh c . Còn di n bi n hoà bình mà Đ ng C ng S n Vi t Nam hi n nay c ý nói là di n bi n đ l t đ và ph đ nh Đ ng C ng S n Vi t Nam v i m c đích hù do các đ ng viên nh đ c vi t trong D th o Báo cáo Chính tr c a Ban

Chäp Hänh Trung äng Đäng khóa X täi đäi häi đäi biäu toän quäc län thä XI cäa Đäng. Bäi väy chäng đäi điän biän hoäa bänh đä cä đän chä Viãt nam mänh liät nhät hiän nay là Đäng Cäng Sän Viãt nam.

Mäc đäu väy chäng ta, nhäng ngä i mong muän đän chä cho đät näc, nhät quyät không lùi bäc träc nhäng chäng đäi điän biän hoäa bänh này. Chäng ta häy cäng nhau vän đäng bäng nhäng phäng thäc thäc häp väi khä năng đä viäc điän biän hoäa bänh đän đän đän chä nhanh chóng điän ra. Trong cuäc vän đäng này chäng ta phäi quyät täm đäi häi cho bäng đäc nhäng điäm sau đäy:

- Säa đäi Hiän pháp: Viäc säa đäi đäu tiän mà mäi ngä i đäu đä tâm là häy bä điäu 4 cäa bän Hiän Pháp vì nó khäng đän hät tính đäc quyän länh đäo cäa mät đäng chänh trä, vì nó läy mät chä nghĩa (Mäc-Lä) và mät tä täng (tä täng Hä Chí Minh) làm chä đäo. Mät cách giän tiäp, nó điäng cä läi mät sä quyän công đän đäc quyän nhä các điäu 52, 53, 63 cäa bän Hiän Pháp. Nhäng ngoäi điäu 4 ra, cän cä rät nhiäu điäu trong bän Hiän pháp hiän nay phäi cän säa đäi, tu chänh hay häy bä.

Häy läy mät vài thäi đä : Đäu tiän, cäm tä “Cäng Hoäa Xä häi Chä nghĩa Viãt Nam” cän đäc loäi bä khäi bän Hiän pháp vì mät hiän pháp tä do và đän chä không tôn vinh mät chä nghĩa hay tä täng nào ; điäu khoän vä Mät Trän Tä Quäc (Đäu 9) cän đäc häy bä đä không täo điäu kiän cho nhäng läm đäng chänh trä đäi danh nghĩa “hiäp thäng”; Đäu 45 cän đäc tu chänh vì mäc đäch cäa läc läng vũ trang không phäi là bäo vä mät chä đä (xä häi chä nghĩa) mà chä là bäo vä an ninh trät tä, đäc läp, chä quyän và toän vän länh thä cäa đät näc. Cuäi cäng, ngay cä “Läi Nói Đäu” cäa bän Hiän Pháp cän phäi thay đäi mät cách toän đän.

- Xäy đäng bä luät cho các đäng phái chänh trä : nhän nhän vai trò cäa các chänh đäng, cho phép tä do läp đäng chänh trä và quyän nhäng nguyên täc sinh hoät cäng nhä quyän hän và träch nhiäm cho các đäng chänh trä. Song song đä cäng cän quyän nhä mät sä nguyên täc vä tài chänh và kinh tài cäa các chänh đäng. Đäy là mät vän kiän luät pháp täi quan träng. Nó sä täo điäu kiän cho mät tiän trän đän chä trong än đän. Nó sä phät huy tính chät đäa nguyên chänh trä và bäo đäm sä bän väng cäa tiän trän đän chä hoäa đät näc trong täng lai.

- Xäy đäng bä luät cho xä häi đän sä : quyän nhä quyän hän và träch nhiäm cäa các tä chäc đän sä. Bä luät này sä quyät đän hä mät cäa xä häi Viãt Nam trong täng lai. Thät väy, mät nän đän chä tiän tiän rät cän mät xä häi đän sä đäa đäng. Tính chät đäa nguyên trän phäng điän vän hoäa và xä häi hoän toän lä thuäc vào nhäng sinh hoät cäa các tä chäc đän sä cä täm väc. Sinh hoät cäa nhäng tä chäc này cä länh mänh hay không läi lä thuäc rät nhiäu vào mät đäo luät giän đä nhäng ränh mäch đä điäu tiät xä häi đän sä và nhäng đäi tác xä häi.

- Xây dựng bộ luật hoà giải dân tộc: Bởi vì muốn có dân chủ thực sự thì phải có bộ luật này, không thể nói hoà giải dân tộc một cách chung chung và chỉ là những kêu gọi trong các dịp lễ tết rồi không ai thực hiện; nhà nước phải có trách nhiệm thực hiện các thủ tục vi phạm ban hành một bộ luật về hoà giải dân tộc. Lịch sử của đất nước gia (Chi-Li, Nam Phi) đã chứng minh một điều: Đành rằng những người đi trước, đã xóa đi một quá khứ huynh đệ tàn, nhà nước cần đứng ra chỉ đạo công cuộc hoà giải dân tộc. Và nhà nước chỉ có thể thi hành chính sách hoà giải một cách nghiêm minh và liên tục khi có được một đạo luật làm kim chỉ nam cho những công việc bền bỉ và lâu dài.

Nếu mọi người trong khả năng có gắng làm cho đất nước chuyển hoá trong hoà bình một cách nhanh chóng thành dân chủ thì đó là lợi ích và may mắn cho đất nước và các thế hệ mai sau.